

Az asszony a balkáni népek közmondásaiban

A balkáni népek asszonyainak sajátos helyzetét a délszlávok közmondásai világítják meg legjobban. A közmondások legtöbbször ugyanis az asszony és a házasság játssza a főszerepet.

Sok közmondás röviden és szabatosan kifejezi a nő rabszolgaságát:

— *A férfi a fej, az asszony a fű, melyet a férj a lábával tapos.*

— *Egy férfi többet ér tíz nőnél.*

A nő ilyen lekicsinylése mellett azonban mégis elismerik a nő házi munkásságának áldásos voltát:

— *A férfi a világot, az asszony a házat igazgatja.*

— *A ház nem a földön, hanem az asszonyon épül.*

— *Az okos asszony építi a házat, az ostoba lerontja.*

— *Minden kincsnél többet ér egy derék asszony.*

— *A jó asszony férjének dicsősége.*

Asszony nélkül a délszláv elhagyottnak érzi magát:

— *Férfi asszony nélkül olyan, mint a szoba fal nélkül.*

De az asszony sem ér semmit férj nélkül:

— *Jobb a legrosszabb férj feleségének lenni, mint a legjobb fivér nővérének.*

— *A férfi dolga a vagyonszerzés, az asszonyé a megtartása és megőrzése.*

Az asszony a férfi legjobb barátnője és legokosabb tanácsadója, de vigyázni kell, nehogy ő ragadjon magához az uralmat a házban, mert:

— *Ahol az asszony viseli a nadrágot és a férfi a szoknyát, ott romlás és pusztulás szakad a házra .*

Ezzel elérkeztünk a gonosz asszonyok fejezetéhez, a melynek tárgyalásában a délszláv közmondások kimeríthetetlenek. Van egy népies litánia is, a melyben Markóhoz, a délszlávok nemzeti hőiséhez fohászkodnak, hogy büntesse meg a rossz asszonyokat.

A férjhez menő leányokról azt tartják:

— *Amíg a leány az anyjánál van, addig szelíd, mint a bárány, alig van azonban néhány hétig férjnél, már rőfnyire kiöltögeti a nyelvét.*

A nők fecsegéseit is több közmondás tárgyalja:

— *Nincs szükségünk távírókra, ameddig asszonyaink élnek* — mondják tréfásan.

Az asszonyt kiismerni rendkívül nehéz:

— *Az asszony nem virág, amelyet csak meg kell szagolni, hogy az ember megismerje.*

Szép asszonyt elvenni nem tanácsos:

— *A szép asszony és az édes bor nagyon édes mérgek.*

Ellenben:

— *A csúnya nő a legjobb háziasszony.*

A rossz asszonyok ellen a közmondás a botot ajánlja:

— *A bor arra való, hogy megigyák, az asszony, hogy megverjék.*

— *Aki nem veri feleségét, az nem férfi.*

Verni azonban csak a saját feleségét szabad a férfinak. Idegen asszonyt bántalmazni becsstelen dolog:

Az asszony a balkáni népek közmondásaiban

Írta: Ismeretlen szerző

2020. február 28. péntek, 00:00 - Módosítás: 2022. július 06. szerda, 10:35

— *Asszonyt és gyermeket nem bánt a hős.*

Forrás: Téli Esték. XVI. évfolyam 11. szám. 1913. 2.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/TeliEstek_1913/?pg=9&layout=s&HYPERLINK%20%22https://library.hungaricana.hu/hu/view/TeliEstek_1913/?query=k%C3%B6zmond%C3%A1s&HYPERLINK%20%22https://library.hungaricana.hu/hu/view/TeliEstek_1913/?query=k%C3%B6zmond%C3%A1s